

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Arma validissima vt sint orationes ad vsum tentationum: vti quæue
tentationes vincantur sui humiliatione ac resignatione, quæ item
superentur pia contemptione. Cap. XIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

geris horas canonicas, primò nihil consolationis spiritualis ex lectione, neque in conscientia, neque in affectu sentias, deinde magis tibi culpam contrahis quam meritum, imò vbi gratiam inuenisse debueras, ibi iram tibi comparasti. Ah animaduerte, cui, quidue in oratione loqueris. Nempe ei loqueris, qui intus forisq; te videt, qui cogitationum quoq; tuarum ac intentionu nullas penetrat & cognoscit. Quis verò cui est, loqueris? Excelsus nimirum, omnipotensq; vniuersorum Dominus ac Deus. Caue igitur ne inter orandi cor nò apponens, derisor potius habearis ab eodem, quam orator. Quod pro tui status conditione orare aut agere teneris, diligentissime & sine dilatione,

Exercitia debita proprijs anteferenda esse.

1. Reg 15.

seclulis omnibus quæ impediunt age. Nullum peculiare exercitium admitt, cuius gratia aliud, ad quod teneris impediri negligite contingat. Sed oratione statuta, alijsq; obedientijs consummatis, quicquid supererogando poteris exercitiorum deuotionis adijcere, impiger adde. Omnia potius deuotionis propriæ, exercitia intermitte, quam orationem statutam, opusue quoduis obedientiæ, pro illo tempore necessarium negligas. Si enim id quod debet cum Saule obtuleris, neglecto interim eo quod debes, cum eodem enim habebis reprobari, non acceptari. Ante horæ canonicæ inchoationem discipulij. Ecce hanc ad minus horam deuotissimè, quantum poteris, legam, si vel vnam possim legeris horam deuotè, quomodo oportet, in qua nullas admittam fantasias. Cæterum quam primum te tuum propositum infirmis miseris, gemens pœnite, & id ipsum quam totius restaura, imò ac si nequam deliqueris, confidenter ad Deum redi, notum propositum iterari ac quasi non deliqueris, vires, animum, feruorem atque conatum pristini resumens. Est tamen generale tantum, nihilominus propositum attentionis singulos ad psalmos dum incipiuntur renouandum, atque hoc modo tam in emendandi proposito quam in propositi renouatione semper perseverandi. His quæ ex debito propter obedientiamue Ecclesiæ vocaliter legenda sunt, solutis (vt sunt horæ canonicæ, pœnitentiæ, defunctorum vigiliæ, & huiusmodi) consultissimum est sanctis exercitijs te mentalibus occupari. Vocalia enim non admodum sunt excitatiua, quamdiu solum vocalia sunt. Nihil enim ex affectu vehementia in vocem orans prorumpat, vt iam non vocalia tantum, sed mentalis etiam sit oratio (puta desiderio, quod intus ad orandam mentem incitat, foras per linguam quam vrget prorumpente) semper anteferenda est oratio mentalis, orationi vocali, hoc est, nisi oratio simul & oratio proferatur & mente fundatur, melior est sola mentalis, quam oratio sola vocalis.

Exercitijs mentalibus post debita insistentium.

*Arma validissima vt sint orationes ad vsu tentationum:
vt, quæue tentationes vincantur sui humiliatiōe
ac resignatiōe, quæ item superentur con-
temptiōe pia.*

CAPVT XIII.

Esaï. 58.

IN tentatione tibi constituto potissima sint arma tua, de te & tuis viribus desperare, fugereq; ad Dominum, atque illum in adiutorium toto corde inuocare. Clama igitur & dic: Domine vni pator, responde pro me. Ne derelin-

quas me Domine Deus meus, ne discesseris à me. Intende in adiutorium meum, Do-
 mine Deus salutem meam. Item: Deus in adiutorium meum intende, &c. Deus meus ne
 elongeris à me, Deus meus in auxilium meum respice. Item: Adiator meus esto, Domi-
 ne ne derelinquas me, neque despicias me Deus salutaris meus. Item: Deus propiti-
 us esto mihi peccatori. Tu es Domine Deus meus. Item: Eripe me de inimicis meis, Do-
 mine ad te confugi, doce me facere volumatem tuam, quia Deus meus es tu. Item: Ie-
 su fili Dei viui, miserere mei, & adiuua me. Item: Adiuua me Deus salutaris meus, &
 propter gloriam nominis tui libera me. Item: O aene mansuetissime Iesu fili Dei, mi-
 serere mei. Item: Saluator mundi salua nos, &c. Ora quoque contra vitium hoc
 ad quod tentaris, seu contra quod pugnas. Domine Deus meus da mihi videre &
 cognoscere, detestariq; superbiam meam (aut hoc illud vitium) & ex animo to-
 tuq; viribus eandem persequi, & conterere, vt hac expulsa, per tuam gratiam, tu
 quoque humilitatem mihi infundas. Item: Domine Deus meus, quicquid mihi mea i-
 niquitas suggerit, nolo & damno, imò quoties illud cogito, per ipsam, quantum ma-
 lam cogitationem, aut pro ipsa saltem, toties te adoro, laudo, & benedico, meq; tuae bo-
 nitati, prouidentie, & beneplacito subiungo. Dicat tentatus ad Dominum: Domine
 Iesu, ego nolo, ego nolo. Pyssime Iesu adiuua me, ego nolo, (id scilicet quod illicitu
 tum est.) Atque vitium pyssime Iesu tu facias vt vere, ex animoq; semper nolim, sun-
 ditusq; persequar & detestor quicquid tibi displicet. A generali proposito tuo nun-
 quam recedas, sed tentationibus quantilibet impulsus, deiectus & obrutus,
 clama ad Deum. Domine Deus meus quicquid tu non vis, ego nolo, ego nolo, &c. Fiat
 voluntas tua. Item: Doce me facere volumatem tuam &c. Seuiant quantum velint
 cogitationum passionumq; tumultus, ego aliud nolo Domine quam tu vis, Iesu bone,
 quicquid prauum cor meum meditatatur, anathema sit. Ego id damno. Hæc superiora
 maximè locū habent in tentationibus violentis, ad quas homo tentatus suap-
 te complexione, consuetudine, seu inclinatione nimium est pronus, ijs quoq;
 qui in tentationibus nondum sunt exercitati. Porrò in leuioribus facilius
 resistitur exhibendo, deridendo, exstilandosq; tentationes, atque in eas expu-
 lsa. Et hoc modo suggestione malam tu quasi rem indignam per contemp-
 tum ab-
 terere, imò ceti re auditu indigna, & cui responderi nō debeat, nō curare debes.
 Quando senseris inclinationem malam nimiam (siue cogitando, siue ope-
 rando, loquendoue hæc constet) ad rem illicitam, cui vere atq; ex animo non
 pugnales te opponere, nisi fortasse vtrunque per rationis atq; synderesis con-
 tradictionem, & quasi ex metu consentiendi, tunc vere ijs generalibus reme-
 dijs, supra habitis, dicēs: Ego nolo Domine Iesu, nisi qua tu vis. In hac enim gene-
 rali facilius verum q; contradicitur tentationi, cui contradictioni cor quoq;
 consentiat, quā si rem ipsam, quæ concupiscitur, pro obiecto impugnādo tibi
 ante oculos statueres. Facilius namq; veriusq; cor tuū dicet, Domine Iesu ego no-
 lo, qua tu non vis, quam diceret: Ego hoc quod concupisco, nolo. Ea propter vbi
 non ad id ex animo vereq; resistere tentantis, in re aliqua singulari, resiste eidē
 in vniuersali, dicens: Iesu Christe adiuua me, ne aliquid velim contra tuā voluntatē.
 Expediit quoq; ita fieri interdū propter aliam causam, puta ne id imaginando
 quod te tentat, sub specie contradicendi eius concupiscentiam profundius
 tibi imprimas. Tunc enim satius est ad generalia diuertere, quibus nihilomi-
 nus ijs quæ singulariter te impugnant, contradicas. Si tērationibus importu-
 nis ita perturbatus fueris, vt inuenire cor tuū nequeas, nec eidē valeas domi-
 nari.

Tentationibus importunis qui resistendum.

Interrogationibus interis quomodo respondendum.

Tentatione quibusmodi eorum memendo facilius quam pugnanando vitentur.

Blasphemie perfrictaque cogitatione quomodo repellendae.

nari, vt instinctui diuino tibi ediuerso illucescenti plenè assentias, sed traharis nimium ad alteram partem, quæ vitiosa, defectuosa & imperfecta est, pudenta dicere aliquid aut reprehendere, aut pro te respondere, facere quicquam quod ambiguum habeat exitum, & cui instinctus diuinus ratioq; magis contradicit quam fauet, dic: Ego nihil agam aut loquar, nisi quod Deo placeat. Verbi gratia. Si perperam aliquid fieri videas, & passio zeli te admo neat, vt illud reprehendas, aut non sustineas, aut à proximo, quomobrem id faciat, expostules, aut iniuriam certè tibi factam calumniamve illi impropere: inquam, tunc cor tuum non possis inducere, vt æquanimiter sui læsionem taceat, sustineat, atque ab impropere absteat, iniuriamq; sibi factam dissimulet, ad generalia remedia recurre, & dic tibi ipsi ac Deo: *Ego nihil diuinitate te su nihilq; propterea agam, quod displiceat tibi. Tu Domine dabis, si loquendi occasio præstita fuerit) mihi gratiam, aut tacendi, aut ita loquendi, vt te non offendam. Et vt quod ego absque periculo non possim, per te aut sine periculo agam, aut securior profus absteam.* Hac generalitate cogitationum tumultum variatque eadem sapius narrantium sedabis, donec tranquillitas redeat, & donec validum atque expressum concipias propositum, quo inspirationi prorsus consentias diuinæ, iniuriam, molestiamve dissimules, ab eoq; quod illicitum timebat, aut suspectum inquam tanquam à re certa, quæ Deo displiceat, cū nauca abstinea. Interrogationes (siue curiositas humana, siue tentatio diabolica est moueat) periculosas, ad quas vir perfectus vix rectè simul ac verè respondere possit, vt sunt an martyrium suscipere velis, huiusmodi aut huiusmodi. Aut si proximo inimicanti, atque verbis huiusmodi te maledicenti infamitque velis tacere? Aut certè an mulier nobilis, & alioqui honesta, omnibus conditionibus procacibusq; instructa, nuda ad te nudum veniret in lectum ex amore, an eam velis eijcere, seu fugere? Eiusmodi inquam, periculosas inuestigationibus, nisi tentatus se ex animo sciat sincerū atq; perfectum (quod difficile esset de se præsumere) non est respondendū, nisi generatim hoc modo. Ego spero in Domino, nihil super me vterū, quod vires excedat meas. Si huiusmodi quid super me permiserit Deus, confido etiam omnino illum additurum gratiam & vires, vt tentationi huiusmodi non succumbam. Ad hanc responsonem nihil addendum, nec vltra audienda est diabolica interrogatio, sed exhibenda, quia humiliter & satis bene responsum est. Turbulentè semper est cū tentationibus non ingredi bellum, sed mox vbi natus fuerint, mox vbi senseris vitium quod te tentat, id est, quod malè te allicit aut terret, illud vt rē indignā, & q̄ audire dedecet abijcere, continere, execrari atq; conspuere. Veruntamē in præsentia aliorū ita exhibeas te, ne noteris, nec alios tui propositi ignaros, tuis exputō bus (quas tu cōtra vitia & prauas incidentias facis, ipsi verd aliter factū, & propter aliud iudicāt) contristes. Hoc remedio præsentius nō est cōtra perfidie blasphemieq; cogitationes, cōtraq; scædas incidentias circa humanitatē Christi, aut B. Mariæ virginis, sanctorūq; aliorū, aut circa Sacramenta, & huiusmodi mysteria alia, quæ eas prorsus omnes contemnere. Non tribuas eis tantum honoris vt illas timeas, aut vt aliquid pensi de illis habeas. Cōtemne igitur, exhibita, & deride illas: nec farpulum (nisi profus ex delectu illas ad te sumpsisse) aut timorē inde habeas. Diabolo hæc susurrata, cuius etiam sunt, imputa, qui aliud nescit quam Deum

um blasphemare, non tibi, quia Dei vis promouere honorem. Breuiter dico: Quisquis hic fuerit in te qui hæc loquatur, quæ contra Deum sunt, tu non attrahas tibi, nec ea tibi ascribas, quæcumq; subito aut violenter inciderint, aut quæ sensisti quidem, non tamen ijs animo consensisti, nec placet quæ inciderunt: Haud quaquam enim tibi imputabuntur quæcumq; eiusmodi tibi inuito occurrunt, quia hæc ad ruinam tibi non erunt, sed ad purgationem & ad gloriam. Confutissimum igitur est omnes quidem tentationes contemnendo abijcere, nec earundem suggestionem tanti facere, vt illis respondeatur, siue vt audiantur, admittantur ve ad colloquium mentis, quo suas suasionem proponant. Quapropter dixi contra tentationes vtilissimum esse, non inire pugnam cum illis, aut disputare, ex aduerso inspicere, aut contra pugnare. Tantum enim familiaritatis, tantum ve licentiæ illis non debet admitti, vt ad colloquium recipiantur, siue vt eisdem præbeatur audientia. Neque enim tam diu sustineri debent, vt quid velint aut suadeant, narrent. Sed mox vbi deprehensa fuerint accedere, exufflandæ exhibilandæq; sunt. Nam si ad pugnam colloquium ve eas receperis, difficilius abiges, earundemq; (præcipue quas formidas, vt sunt tentationes blasphemiarum, perfidiarum &c.) imagines atq; timorem profundius tibi imprimes. Contra huiusmodi spirituales tentationes pugnare, nihil est aliud quam hominem contra anseres sibilantes, aut contra canes oblatrantes, aut certè contra mulieres pessimas & litigiosas pugnare. Huiusmodi enim non vincuntur, nisi transeundo, tacendo & contemnendo. Si enim contra eos pugnare, eis ve contradicere nisus fueris, nihil ages, quam vt ad maiorem eos prouoces insultum. Porro si nihil timens eos transieris contemptos, tacebunt.

Disputandum non esse cum tentationibus.

Diffidentia circa fidem, dissollicita æque ad proximum tentationibus quomodo resistendum sit: vtq; nulla pia exercitia, nullaq; bona opera ob quasuis tentationes sint omittenda.

CAP. XV.

Cum cogitationibus quæ cor tuum nituntur intrare, vt fidei rationem inuenias, vt capias quid post mortem sit futurum, & an vera sit salus in fide nostra, & cætera huiusmodi, contra quæ vel in scripturis, vel in ratione sapientum obijci possunt nonnulla quæ repugnare videntur, tu noli disputare, noli pugnam certamen ve contra illas inire, nec ad hoc niti, quasi lumine rationis ea velis inuestigare: sed omni curiositate, sollicitudineq; disquirendi abiecta, dic: Ego credo quod sancta credit Ecclesia. Amplius nolo disputare, nec meum animum super his occupare. Et signa cor tuum eruce.

Cogitationibus curiosis circa fidem quæ sit respondendum.

Quæcumq; etiam in scriptura sacra aut fide intelligere nequis, noli super ijs curiosius inuestigare, nec dubitationem admittere, sed omnem ambiguitatem, disputationemq; proscinde, & dic tibi ipsi: Ego nolo scire, sed volo credere. Tendit enim laqueos difficillimos atque inextricabiles, hostis malignus, eis, qui suis ingenijs ea quæ fidei sunt, aut quorum in Ecclesia secreta est ratio,